

Opcijski protokol h Konvenciji o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk

Sprejet na Generalni skupščini Združenih narodov 6. oktobra 1999 z resolucijo št. A/54/4, objavljen v Uradnem listu RS – Mednarodne pogodbe št. 15/04

Države pogodbenice tega protokola, ki

ugotavljajo, da Ustanovna listina Združenih narodov ponovno potrjuje zaupanje v temeljne človekove pravice, v dostojanstvo in vrednost človeka ter v enake pravice moških in žensk,

prav tako ugotavljajo, da Splošna deklaracija o človekovih pravicah razglaša, da se vsi ljudje rodijo svobodni in imajo enako dostojanstvo in enake pravice in da je vsakdo upravičen do uživanja vseh pravic in svoboščin, ki so v njej navedene, brez kakršnega koli razlikovanja, vključno z razlikovanjem, ki temelji na spolu,

se sklicujejo na to, da mednarodna pakta o človekovih pravicah in druge mednarodne listine o človekovih pravicah prepovedujejo diskriminacijo, ki temelji na spolu,

se nadalje sklicujejo na Konvencijo o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (konvencija), v kateri države pogodbenice obsojajo vse oblike diskriminacije žensk in se strinjajo, da bodo z vsemi ustreznimi sredstvi in brez odlašanja izvajale politiko odpravljanja diskriminacije žensk,

ponovno potrjujejo svojo odločenost, da zagotovijo ženskam popolno in enakopravno uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter da učinkovito ukrepajo zato, da preprečijo kršitve teh pravic in svoboščin,

so se dogovorile, kot sledi:

1. člen

Država pogodbenica tega protokola (država pogodbenica) priznava pristojnost Odbora za odpravo diskriminacije žensk (odbor), da sprejema in obravnava sporočila, predložena v skladu z 2. členom.

2. člen

Sporočila lahko predložijo osebe ali skupine oseb pod jurisdikcijo države pogodbenice, ki trdijo, da so žrtve kršitve katere koli pravice, navedene v konvenciji, ki jo zakrivi ta država pogodbenica, ali se lahko predložijo v njihovem imenu. Če je sporočilo predloženo v imenu oseb ali skupin oseb, morajo te s tem soglašati, razen če lahko avtor upraviči, da ukrepa v njihovem imenu brez takšnega soglasja.

3. člen

Sporočila morajo biti pisna in ne smejo biti anonimna. Odbor ne sprejme nobenega sporočila, če se nanaša na državo pogodbenico konvencije, ki ni pogodbenica tega protokola.

4. člen

1. Odbor ne obravnava sporočila, če ni ugotovil, da so bila izčrpana vsa možna notranja pravna sredstva, razen če se z uporabo teh neupravičeno zavlačuje ali ta pravna sredstva verjetno ne bodo dala učinkovite rešitve.

2. Odbor izjavi, da je sporočilo nesprejemljivo, če

(a) je odbor isto zadevo že obravnaval ali se je ta obravnavala ali se obravnava v drugem postopku mednarodne preiskave ali poravnave;

(b) ni skladno z določbami konvencije;

(c) je očitno neutemeljeno ali nezadostno utemeljeno;

(d) je to zloraba pravice do predložitve sporočila;

(e) so dejstva, ki so predmet sporočila, nastopila pred začetkom veljavnosti tega protokola za zadevno državo pogodbenico, razen če se ta dejstva niso nadaljevala po tem datumu.

5. člen

1. Kadar koli po prejemu sporočila in preden je sprejeta odločitev o vsebini, lahko odbor zadevni državi pogodbenici pošlje v nujno obravnavo prošnjo, da država pogodbenica sprejme takšne začasne ukrepe, kot so morda potrebni, da bi se izognili možni nepopravljivi škodi za žrtev ali žrtve domnevne kršitve.

2. Če odbor uresničuje svojo pravico do odločanja po prvem odstavku, to ne pomeni odločanja o sprejemljivosti ali o vsebini sporočila.

6. člen

1. Razen če odbor ne šteje, da je sporočilo nesprejemljivo, ne da bi o tem obvestil zadevno državo pogodbenico, in če oseba ali osebe soglašajo z razkritjem svoje identitete tej državi pogodbenici, odbor o vsakem sporočilu, ki mu je bilo po tem protokolu predloženo, zaupno obvesti zadevno državo pogodbenico.

2. Država pogodbenica, ki prejme obvestilo, v šestih mesecih predloži odboru pisne obrazložitve ali izjave, ki pojasnjujejo zadevo in pravna sredstva, ki jih ima ta država pogodbenica na voljo.

7. člen

1. Odbor obravnava sporočila, ki jih je prejel po tem protokolu, ob upoštevanju vseh informacij, ki so mu jih dale osebe ali skupine oseb ali so mu bile dane v njihovem imenu ali jih je dala zadevna država pogodbenica pod pogojem, da se te informacije predajo zadevnima stranema.

2. Odbor proučuje sporočila po tem protokolu na sestankih, zaprtih za javnost.

3. Po proučitvi sporočila odbor svoja mnenja o sporočilu skupaj z morebitnimi priporočili preda zadevnima stranema.

4. Država pogodbenica obravnava mnenja in priporočila odbora, če jih je ta dal, in v šestih mesecih odboru predloži pisni odgovor, vključno z informacijami o kakršnih koli ukrepih, sprejetih ob upoštevanju mnenj in priporočil odbora.

5. Odbor lahko državo pogodbenico povabi, da predloži nadaljnje informacije o kakršnih koli ukrepih, ki jih je država pogodbenica sprejela kot odgovor na njegova morebitna mnenja ali priporočila, vključno s tistimi iz poznejših poročil države pogodbenice v skladu z 18. členom konvencije, če se to zdi odboru primerno.

8. člen

1. Če odbor prejme zanesljive informacije, ki nakazujejo, da država pogodbenica grobo ali sistematično krši pravice, navedene v konvenciji, jo odbor povabi, da sodeluje pri proučitvi informacij in v ta namen predloži svoje ugotovitve.

2. Ob upoštevanju vseh morebitnih ugotovitev, ki mu jih je predložila zadevna država pogodbenica, in vseh drugih zanesljivih informacij, ki so mu na voljo, lahko odbor določi eno ali več svojih članic, da uvedejo preiskavo in odboru nemudoma poročajo. Če je to upravičeno in država pogodbenica s tem soglaša, lahko preiskava vključuje tudi obisk njenega ozemlja.

3. Po proučitvi izsledkov takšne preiskave jih odbor preda zadevni državi pogodbenici skupaj z vsemi pripombami in priporočili.

4. Zadevna država pogodbenica v šestih mesecih po prejemu izsledkov, pripomb in priporočil odbora predloži svoje ugotovitve odboru.

5. Preiskava je zaupna, v vseh stopnjah postopka pa se ta država zaprosi za sodelovanje.

9. člen

1. Odbor lahko zadevno državo pogodbenico povabi, da v svoje poročilo po 18. členu konvencije vključi podrobnosti o kakršnih koli ukrepih, ki jih je sprejela kot odgovor na preiskavo po 8. členu tega protokola.

2. Če je potrebno, lahko odbor po koncu šestmesečnega obdobja, navedenega v četrtem odstavku 8. člena, povabi zadevno državo pogodbenico, da ga obvesti o ukrepih, sprejetih kot odgovor na takšno preiskavo.

10. člen

1. Država pogodbenica lahko ob podpisu ali ratifikaciji tega protokola ali ob pristopu k njemu izjavi, da ne priznava pristojnosti odbora, predvidene v 8. in 9. členu.

2. Država pogodbenica, ki je dala izjavo v skladu s prvim odstavkom tega člena, lahko kadar koli umakne to izjavo z uradnim obvestilom generalnemu sekretarju.

11. člen

Država pogodbenica ukrene vse potrebno, da zagotovi, da osebe pod njeno jurisdikcijo zaradi poročanja odboru po tem protokolu niso izpostavljene grdemu ravnanju ali zastraševanju.

12. člen

Odbor v svoje letno poročilo po 21. členu konvencije vključi povzetek svojih dejavnosti po tem protokolu.

13. člen

Država pogodbenica se zaveže, da s konvencijo in tem protokolom seznanijo širšo javnost ter da olajša dostop do informacij o mnenjih in priporočilih odbora, predvsem o zadevah, ki se nanašajo nanjo.

14. člen

Odbor sestavi svoj poslovnik, po katerem se mora ravnati pri opravljanju nalog, ki so mu dodeljene s tem protokolom.

15. člen

1. Ta protokol je na voljo za podpis državi, ki je podpisala in ratificirala konvencijo ali k njej pristopila.

2. Ta protokol lahko ratificira država, ki je ratificirala konvencijo ali k njej pristopila. Listine o ratifikaciji se deponirajo pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

3. Ta protokol je na voljo za pristop državi, ki je ratificirala konvencijo ali k njej pristopila.

4. Pristop se opravi z deponiranjem listine o pristopu pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

16. člen

1. Ta protokol začne veljati tri mesece po dnevu deponiranja desete listine o ratifikaciji ali pristopu pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

2. Za državo, ki ratificira ta protokol ali pristopi k njemu po začetku njegove veljavnosti, začne ta protokol veljati tri mesece po dnevu deponiranja njene listine o ratifikaciji ali pristopu.

17. člen

Glede tega protokola niso dovoljeni nobeni pridržki.

18. člen

1. Država pogodbenica lahko predlaga spremembo tega protokola in jo vloži pri generalnem sekretarju Združenih narodov. Generalni sekretar nato vse predlagane spremembe sporoči državam pogodbenicam in jih prosi, da ga obvestijo, ali podpirajo sklic konference držav pogodbenic za obravnavo predloga in glasovanje o njem. Če vsaj tretjina držav pogodbenic podpira sklic takšne konference, jo generalni sekretar skliče pod pokroviteljstvom Združenih narodov. Sprememba, ki jo sprejme večina držav pogodbenic, ki so prisotne na konferenci in glasujejo, se predloži v odobritev Generalni skupščini Združenih narodov.

2. Spremembe začnejo veljati, ko jih odobri Generalna skupščina Združenih narodov in sprejme z dvetretjinsko večino držav pogodbenic tega protokola v skladu z njihovimi ustavnimi postopki.

3. Ko začnejo spremembe veljati, zavezujejo tiste države pogodbenice, ki so jih sprejele, druge države pogodbenice pa še vedno zavezujejo določbe tega protokola ter vse prejšnje spremembe, ki so jih sprejele.

19. člen

1. Država pogodbenica lahko kadar koli odpove ta protokol s pisnim obvestilom generalnemu sekretarju Združenih narodov. Odpoved začne veljati šest mesecev po dnevu, ko je generalni sekretar prejel uradno obvestilo.

2. Odpoved ne vpliva na nadaljnjo uporabo določb tega protokola za sporočilo, predloženo po 2. členu, ali preiskavo, sproženo po 8. členu, pred dejanskim dnevom odpovedi.

20. člen

Generalni sekretar Združenih narodov vse države obvesti o:

- (a) podpisih, ratifikacijah in pristopih po tem protokolu;
- (b) dnevu začetka veljavnosti tega protokola ter o vsaki spremembi po 18. členu;
- (c) vsaki odpovedi po 19. členu.

21. člen

1. Ta protokol, katerega besedila v angleščini, arabščini, francoščini, kitajščini, ruščini in španščini so enako veljavna, se deponira v arhivu Združenih narodov.

2. Generalni sekretar Združenih narodov preda overjene kopije tega protokola vsem državam, navedenim v 25. členu konvencije.